מט: ר"ן הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים רש"י

כמאן מצלינן לקצירי ולמריעי. בכל ימות השנה: **כמאן כר' יוסי.** דאמר בפ"ק דר"ה (ד' טז.) אדם נדון בכל יום דאילו לרבנן דאית להו דנדון בר"ה כיון שנגמר דינו אין תפלה מועלת להן: **קצירי קצירי ממש.** מולין ומיקרו קצירי לפי שנפשם קצרה מחמת מחליה: **מתני' דלא כבבלאי.** מתני' דשרי עבה משום דלא מתאכלא בי ריפתא: **דלא כבבלאי.** דאילו לבבלאי כיון דאכלי בהדי ריפתא מבשל מיקרי ואסור: **נקרני.** שאוכלי' בנקיות. לשון אחר נקדני שמדקדקים באכילתן וכדאמרי' בפ' שלשה שאכלו (ברכות דף נ.) הנקדנים תופסין אותו בכך: **דייסא.** מאכל של מטיס מבושלים: **דחיטי בלחמא דחיטי.** דרך חסדא מבני בבל היה שהיו אוכלים פת בדייסא: **בחסיסי.** קמח של קליות: **עד פרסה.** לך פרסה כדי לאכול דייסא: **לפחילה של אבר.** שאינו מתעכל: **בהולא.** בקליפת עץ: **מאכילני רוקך.** שאין דרך לקנות ההולא לאחר שנתנה לתוך פיו כשמחזירה בקערה: **מאכילני לואחך.** לואה שתחת הלפרכיס: **כלוספיין.** מין מתיס שקשין להתעכל: **כ"ש שנסמוך עליהן למחר.** שמתוך שאין מתעכלין מתעכבין במעיס וכל זמן שעומדין שם זמן את הגוף: **מורה ורוי.** בעל הולאה ומשתכר. שמתוך שראתה פניו להוכין היתה סבורה שנשתכר: **כמגדלי חזיריס.** שמתוך שמרויחין הרבה פניהם להוכין: **גולפא.** קנקן. והיה מביאו לבית המדרש כדי שישב עליו: **שמכבדים את בעליה.** שלא היה יושב ע"ג קרקע: **דחוטבי.** גלימא תשוב': **שעטני מעיל.** שהיה תשוב בעייני כמעיל:

כמאן מצלינן על קצירי ועל מריעי [כמאן כר' יוסי] מדאמר קצירי ומריעי שמע מינה קצירי קצירי ממש מריעי רבנן: ומותר בעבה: מתני' דלא כבבלאי [6]דאמר ר' זירא בבלאי טפשאי דאכלי לחמא בלחמא א"ר חסדא [6] דמשאיל להון להלין נקדני דהוצל הדין דייסא היכין מעלי למיכלה דחיטי בלחמא דחיטי ודשערי בלחמא דשערי או דלמא דחיטי בדשערי ודשערי בדחיטי רבא אכליה בחסיסי רבה בר רב הונא אשכחי' לרב הונא דקאכיל דייסא באצבעתיה אמ' ליה אמאי קאכיל מר בידיה א"ל הכי אמר רב דייסא באצבעתא בסים וכל דכן בתרתין וכל דכן בתלת אמר ליה רב לחייא בריה וכן אמר ליה רב הונא לרבה בריה מזמנים לך למיכל דייסא עד פרסה למיכל בישרא דתורא עד תלתא פרסין אמר ליה רב לחייא בריה וכן א"ל רב הונא לרבה בריה [7]כל מידעם לא תפלוט קמיה רבך לבר מן קרא ודייסא שהן דומין לפתילתא של אבר ואפילו קמי שבור מלכא פלוט רבי יוסי ורבי יהודה חד אכיל דייסא באצבעתיה וחד אכיל בהוצא א"ל דאכיל בהוצא לדאכיל באצבעתיה עד מתי אתה מאכילני צואתך אמר ליה דאכיל באצבעתיה לדאכיל בהוצא עד מתי אתה מאכילני רוקך רבי יהודה ורבי שמעון אייתו לקמייהו [8]בלוספיין רבי יהודה אכל ר' שמעון לא אכל א"ל רבי יהודה מאי טעמא לא אכיל מר אמר ליה ר' שמעון אלו אין יוצאין מבני מעים כל עיקר אמר ליה רבי יהודה כ"ש שנסמוך עליהן למחר רבי יהודה הוה יתיב קמיה דר' טרפון אמר ליה רבי טרפון היום פניך צהובין אמר ליה אמש יצאו עבדיך לשדה והביאו לנו תרדין ואכלנום בלא מלח ואם אכלנום במלח כל שכן שהיו פנינו צהובין אמרה הדיא מטרוניתא לרבי יהודה מורה ורוי אמר לה הימנותא בידא דהדיא איתתא אי טעימנא אלא קידושא ואבדלתא וארבעה כסי דפסחא וחוגרני ציידעי מן הפסח עד העצרת אלא [9]חכמת אדם תאיר פניו [10]אמר לי' ההוא צדוקי לרבי יהודה פניך דומין אי כמלוי רבית אי כמגדלי חזירין א"ל ביהודאי תרוייהו אסירן אלא עשרים וארבעה בית הכסא אית לי מן ביתא עד בי מדרשא וכל שעה ושעה אני נכנס לכל אחד ואחד ר' יהודה כד אזיל לבי מדרשא שקיל גולפא על כתפיה אמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה רבי שמעון שקיל צנא על כתפיה אמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה דביתהו דרבי יהודה נפקת נקטת עמרא עבדה גלימא דהוטבי כד נפקת לשוקא מיכסיא ביה וכד נפיק רבי יהודה לצלויי הוה מיכסי ומצלי וכד מיכסי ביה הוה מברך ברוך שעטני מעיל זימנא חדא גזר רבן שמעון בן גמליאל תעניתא ר' יהודה לא אתא לבי תעניתא אמרין ליה לא אית ליה כסויא שדר ליה גלימא ולא קביל

דלי

מצלינן לקצירי. רופא חולי עמו ישראל: **מריעי.** על פליטת סופריהן: **מסניפין.** דקתני דעבה לא מיתאכלא בריפתא: **דלא כבבלאי.** דמלפתי פיתן בדייסא דהויא עבה: **נקדני.** דייקנים במאכל: [**היכין מעלי**]. באיזה דבר מעולה אכילת הדייסא: **דחיטי.** יכול לאכלה בלחם של חטים ודייסא דשערי יכול לאכלה בלחם של שעורים: **או דילמא.** דייסא של חטים יפה לאכול בשל שעורים ושל שעורים בשל חטים. ואית דגרסי נקרני מלשון כי קרן עור פניו (שמות לד) מלאים חכמה ומאירה פניהם שנא' (א) חכמת אדם תאיר פניו: **אכליה בחסיסי.** היה מלפת פיתו בחסיסי. ומפרש לה במסכת פסחים (דף לט:) קימחא דאחיטותא קמח של קליות שעורים שלא הביאו שלים ומיכשין אותן בתנור וקלופין הן: **מזמני לך לאכול דייסא עד פרסה.** דע שאותו מאכל אינו סועד לגן אלא עד הילוך פרסה. וכשר השור עד שלש פרסאות: ע"א אי מזמני לך לאכול דייסא עד פרסה לך אחר דייסא לאכול וטפי לא ולאכול בשר שור לך עד שלש פרסאות: **כל מידעם לא תפלוט קמי רבך.** לא תרוק רוק בפני רבך כדאמר במס' עירובין (דף לט.) הרק לפני רבו חייב מיתה שנאמר[1] וכל משגאי אהבו מות אבל אם אכלת דלעת ודייסא וזדמן לך הרוק בפיך פלוט בפני רבך חרוק אותו לאוץ שיש בו סכנת נפשות שהן קשין לגופו של אדם כפתילה של אבר: **ואפילו לפני שבור מלכא פלוט.** ואל תתביש: **עד מתי אתה מאכילני רוקך.** שהיה נותן ההולא בפיו ומחזירו בקערה: **לאחך.** עפרורית שבלפרניו: **כלוספיין.** תתיס שנתכשלו יותר מדאי: **כיון שאין יוצאין מבני מעים[2]: כ"ש.** דמעלו שנסמוך עליהן שאין אנו צריכים לאכול מאכל אחר למחר: **מורה ורוי.** אתה תלמיד בעל הולאה ואתה שיכור. מפני שהיו פניו להוכין כל שעה: **הימנותא בידא דהדיא איתתא.** אמונתי בידך שאיני שותה כל השנה יין אלא קידושא ואבדלתא: **וחוגר אני לדעי.** וקושר אני לדעי פדחתי משום מיחוש לאשי מפני ד' כוסות ששתיתי שאני חושש מהן מפסח עד עצרת: **אי כמלוי ברבים כו'.** שהן מרוימין ביותר ופניהן להוכין ויפין: **פרוייסו.** לגדל חזירין ולהלוות ברבית אסירי ליהודאי ודאי לאו מיניהו פני להוכין: **שקיל גולפא.** היה נושא הקנקן לבית המדרש ליישב עליה: **מלאכה שמכבדת כו'.** דעכשיו ישב עליה בבית המדרש: **נפקת נקטת עמרא.** יצאת לשוק וקנתה לגמר (3) ועבדה גלימא: **דחוטבי.** שעשתה ממנו סרבל טוב: **וכד נפקת.** איהי לשוקא הות מיכסי ביה: (ד)**ורבי יהודה כד הוה מלאי הוה נמי מכסי ביה: שעטני מעיל.** שהיה להן חביב כל כך שלא היה להן אחר:

דלי

הגהות הב"ח

(6) גמ' אמר רב חסדא ליכא דמשאיל: (כ) רש"י ד"ה כיון שאין ד"ה כ"ש דמעלו הד"ח: (ג) ד"ה נפקת וכו' לגמר הס"ד ואח"כ מ"ה ובבבא בגימא דהוטבי הד"ח: (ד) ד"ה וכד נפקת וד"ה ר' יהודה הד"ח:

תוספות

כמאן מצלינן האידנא על ההולים בר' יוסי. דאמר אדם נדון בכל יום דאילו לאמר דאמר דנדון בראש השנה הוי תפלה שוא:

מתני' דלא כבבלאי דאכלי דייסא בגרמא. תא"ל גם תבשיל עבה אסור לגידולו: **איבא דמשאיל** להני נקרני. פירוש מי יש לה שישאל להני נקרי הדעת כמו נקרי שמיה (פסחים קיח:) וכן לנקר מלרבו (בבא מ:) ויש מפרשין נקדני נקדני (ברכות נ.) הנקדנין תופסים אותו ע"כ וכל המדקדק בדברי' נקרא נקדן: **בחסיסי.** קמח של קליות וכן פרי' ופרק כל שעה ד' לט) ור"ח פירש קמח של עדשים ופירשו נראה יותר דלפרש"י היה לי לקרותו קימחא דאכיזתא ועוד אמר פ' כל שעה ממתו ליה קדרה בחסיסי ואי קימחא דאכיזתא הא אמר לעיל מיניה בההוא פירקא דאסור: **לפחילה.** כלומר אם יעטרך לרוח ירוח ואל יעיח נאבל כבוד רבו: **בלוספיין.** מין תאנים רעים: **כל שכן דנסמוך עליהם למחר.** שלא יתעכלו מהר וכל זמן שהמאכל במוך הכני מעיים הלב נפעל: **החוגרני צדעי.** פירוש חוגר וקושר היה לדעיו לפי שהיה הם בראשו על היין שנתה נפפה: **שקיל גולפא.** ליכב בבית המדרש: **שמכבדת** בעליה. שלא אצטרך ליכב על גבי קרקע: **שעטני מעיל.** תשוב היה לו כמעיל:

מסורת הש"ס

(1) [כילה טז. ע"ש]. (2) [תמיד כז:]. (3) [ל"ל בלוספין ועי' לקמן נ: היה עשה וכו']. (4) כרכות נה. ע"ש. (5) [קהלת ח]. (6) [מגלי מ].

תורה אור השלם

1. מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא: קהלת ח א

מוסף רש"י

על קצירי ועל מריעי. קצירי, תולים, מריעי, רגנן (ברכות כב.) תי"ח שהן תעשיי מח (ד"ה מז.). כמאן כר' יוסי. דאמר אדם נידון בכל יום, ויתפלל שיזיון אותו לזכות ולא יקפוהו מיתה, דאי כרבנן דאמרי אין נידון אלא בראש השנה, הרי כבר נגזרה עליו (שם). מידעם. שום דבר (לקמן נ.). אי כמלוי רבית אי כמגדלי חזירין. שכבר מרויח בלא טורח ושמחים בחלקם, לכך פניהם להוכיח (ברכות נה.).

פירוש הרא"ש

כמאן מצלינן אמריע ואקצירי בר' יוסי. דאמר אין אדם נדון בר"ה: **מריעי רבנן.** מרוב גרמתם תלעי: **מתני' דלא כבבלאי.** דלריהו אפי' עבה מיקרי מבשל: נקרני דהוצל. נקרי הדעת כמו המנקר תלרי: **בחסיסי.** קמח של קליות: **באצבעתא בסים.** האוכל בחלבע אחד הוא טוב וכל שכן בשתי אצבעות או בשלש: **לפחילה דאבא** עד פרסה. לך שתה: **לא תשלום.** כל מאכל שאוכלת אם אתה יושב לפני רבך ויש לך רוק בתוך פיך תבלענו ולא תפלוט אותו לפני רבך: **לבר מקרא דדייסא** שדומין לפתילה של אבר. הבולע רוקו אחר שאכלם: **מאכילני רוקך.** הנותן בהולאה אבל אבלעו היה מקנח מן הרוק: **מאכילני צואתך.** שכן נאות לנכר: **בלוספין.** מין תאנים: **מורה ורוי.** בעל הולאה כמותך ישתכר: **והוגרני צדעי.** מכאן הראשי: **שקיל גולפא אכתפיה.** תנית ליכב עליה בבית המדרש: **נקטת עמרא.** לקחה לגמר: **שעטני מעיל.** שהיה תשוב עליו כמעיל:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק. מבושל מבושל כרלוי (ה): **שלוק.** מבושל יותר מדאי: **קונם מבשיל שאיני טועם.** כל תבשיל נמשמע: **מעשה קדרה רך.** שיש בה רוטב: **אכל לא בעבה.** כגון דייסא: טורמוטא הרמולה מפרש בגמ'(ו): **רפתא.** דבר הרותח כגון רוטב וכל דדמי ליה: **היורד לקדרה.** דמשמע בין צונן בין רותח: **אסור בכל המבשלין.** בין רך בין עבה: **גמ' ר' יאשיה אוסר.** בצלי ובשלוק דמתקרי נמי מבושל: **הלך אחר לשון בני אדם.** דאין דרכם לקרות לצלי מבושל: **והא מבשיל נדר.** דמשמע בין רך בין עבה: **הא' פנא.** דמתניתין דלא קרי לעבה תבשיל: **בכל מידי דמתאכלא כיה ריפתא.** דמלפתין בו את הפת קרי תבשיל: **והא פנא.** בגיחותא: **בהיטריות רכות.** בדילועין רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן: **איני.** מי אוכלין החולין מהן: **הוא קרא דמחיפא.** דלעת מונחת שם שהיה אוכל ממנה: **לוליבא דקרא כסלקא.** מוכו של לענת יפה לאכול עם התרדין: **לוליבא דיקינא.** מוכן של זרעוני פשתן יפים לאכלן בכותח: **ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ.** משום דדבר מעולה הוא לרפואה ואסור לומר להם שום דבר שיהנו ממנו. ואית דאמרי דלא לילכו טוחא ולישקדו מיתנא: **חולין רבנן.** שעוסקין בתורה ואינם נהנים מן העולם ובאים לידי חולי: מגלגין

הנודר [א]מן המבושל מותר בצלי ובשלוק אמר קונם תבשיל שאיני טועם אסור במעשה קדרה רך ומותר בעבה [ב]ומותר בביצה טורמוטא ובדלעת הרמוצה [ג]הנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתה אמר קונם היורד לקדרה שאיני טועם אסור בכל המתבשלין בקדרה: **גמ'** תניא ר' יאשיה אוסר ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנא' [ד]ויבשלו (את) הפסח באש כמשפט לימא בהא קמיפלגי דרבי יאשיה סבר הלך אחר לשון תורה [ה]ותנא דילן סבר [ו]בנדרים הלך אחר לשון בני אדם לא דכולי עלמא [ז]בנדרים הלך אחר לשון בני אדם [ח]מר כי אתריה ומר כי אתריה באתרא דתנא דילן לצלי קרו ליה צלי ולמבושל קרו ליה מבושל באתרא דר' יאשיה אפילו צלי קרו מבושל והא קרא נסיב לה אסמכתא בעלמא: קונם תבשיל כו': והא מתבשיל נדר אמר אביי האי תנא כל מידי דמתאכל ביה ריפתא תבשיל קרו ליה והתניא [ט]הנודר מן התבשיל אסור בכל מיני תבשיל ואסור בצלי ובשלוק ובמבושל ואסור בהיטריות רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן איני והא רבי ירמיה חלש על לגביה ההוא אסיא לאסיוה חזא קרא דמחת בביתיה שבקיה ונפק אמר מלאך מותא אית ליה לדין בביתיה ואנא איעול לאסאה יתיה לא קשיא הא ברכיכי הא באשוני רבא בר עולא אמר הא בקרא גופיה והא בגוויה דקרא דאמר רב יהודה לוליבא דקרא בסילקא לוליבא דכיתנא בכותחא [י] ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ רבא אמר מאן חולין רבנן רבא לטעמיה [יא]דאמר רבא כמאן

קדרה רך ומותר בעבה. מעשה קדרה כגון תלקא טרגים וטיפני. וקאמר דאם הוא רך אסור אכל עבה מותר דהאי תנא כל מידי דמתאכלא ביה ריפתא תבשיל קרי ליה כדאי' בגמ' ומעשה קדרה עבה באפי נפשיה אכלי ליה בלא פת ואמרי' בגמ' דאסור בצלי ובשלוק דהא מתאכלא ביה ריפתא. וכי קתני שאני טועם לאו דוקא דאמר הכי אלא לרבותא נקטה לומר דאפילו אמר שאני טועם מותר בעבה. ומפורש בירושלמי [פ"ו ה"ח] **דכי היכי דבקונם מבשיל מותר בעבה הכי נמי נודר מן המבושל מותר בעבה: ומותר בביצה טרמיטא.** מפרש בגמרא [ג:] **דשלקי לה במיא** חמימי אלפא זימני ואלפא זימני במיא קרירי עד דמטוטרא כדבלע לה ולא מתאכלא בה ריפתא. ומשמע דדוקא בה הוא דשרי אבל כל שלא נתבשלה כל כך אסורה דהא מתאכלא ריפתא בהדה והכי איתא בירושלמי [שם] **בשם רב חסדא אסור בביצה מגולגלת שכך דרך האכילה** לאכול בה פתו דאלמא כל שלא נעטמקה כל כך שהפת נאכלת עמה בכולל מבשיל הוא: **גמ' אביי ר' יאשיה אוסר.** דבודר מן המבושל אסור בצלי: **ואע"פ שאין ראיה לדבר.** שהצלי יהא בכלל מבושל זכר לדבר דכתיב ויבשלו (את) הפסח ופסח איננו נאכל אלא צלי וכתיב ויבשלו ומיהו לאו ראיה גמורה היא כדאמר במסקנא דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: ירושלמי [שם] אמר רבי יוחנן הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם אמר ר' יאשיה הלכו בנדרים אחר לשון תורה מה נפיק ביניהון אמר קונם יין שאיני טועם נחג על דעתיה דרבי יוחנן אסור ביום טוב האחרון של חג על דעתיה דר' יאשיה מותר אף ר' יאשיה מודה שהוא אסור לא אמרה ר' יאשיה אלא לחומרין ע"כ. ולפוס גמרא דילן דאפי' ר' יאשיה מודה דאין הולכין בנדרים אלא אחר לשון בני אדם שמעינן מינה דבין להקל בין להחמיר האומר בחג יו"ט האחרון של חג בכלל: **והא מבשיל נדר.** ואמאי מותר בעבה דהא תבשיל הוא: **האי פנא כל מידי דמתאכלא ביה ריפתא מבשיל קרי ליה.** אכל מעשה קדרה עבה דלא מתאכלא ריפתא בהדיה לא מיקרי תבשיל. ואית דמפרשי דאסור בנמעשה קדרה רך קא קשיא ליה דלאו תבשיל הוא ושני דכיון דמתאכלא ביה ריפתא מבשיל קרי ליה: **והסניא.** בגיחותא: **ואסור בהיטריות רכות.** דלועין קטנים: **שהחולין אוכלין בהן פתן.** מדקתא יהיב טעמא לאיסורא מפני שהחולין אוכלין בהן פתן ש"מ דכל מידי דמתאכל ביה ריפתא מבשיל מיקרי: **איני.** דדלועין יפין לאוכלה: **ברכיכי.** מעלו: **אשוני.** קשין: **בקרא גופיה.** קשה: **גוויה דקרא.** מה שבתוכו מעלי: **לוליבא דקרא.** מה שבתוכו: **בסילקא.** יבשלנו עם תרדין: **לוליבא דיקינא בכותחא.** מה שבתוכו טוב לאכלו עם כותח: **ודבר זה אסור לאמרו בפני עם הארץ.** כדי שלא יעקרו הפשתן לכך: **מאן חולין רבנן.** אין הכי נמי דקרי בין ברכיכי בין אשוני קשין לאוכלו וכי קתני שחולין אוכלין בהן פתן לאו חולין ממש אלא מאן חולין רבנן דאפילו בברייאותן הן תשושי כח מפני שהתורה מתשת כחם [מנהדרין סו:]:

כמאן

לאומר קנה תפך זה בחליפי פודר לאחר ל' יום אם לא א"ל מעכשיו ולאחר ל' יום הילכך ה"נ לא קני: **והא** בתנאי בית חורין דקני על מנת להקנות הוא. שמקנה לו החאר והפטורה ולא שיהו שני אלא שיוכל אביו לאכול כיתיר ולא קני זה על מנת לעשות מה שאחר זה כאילו קני ויכלו האחר והפטורה מרגשת הבן ויוכל האב לאכול כיתיר אלא ולאו קני על מנת להקנות אינו קונה הלכך ה"נ לא יפלו האחר והפטורה מרגשת הבן: **משום** דשעדיתו טובחת עליו. שלא היה קנין כי אם לבערים ולא כיון לבשם מתנה כלל: **הא** מני רבי אליעזר **הא דאמר אביי** שרי דקנין על מנת להקנות קנה מחמיר הוא מתודר הנאה: **לאחויי** דר דשמים כ"פ. דלא הוא מתנה ואית דגרסי דשרי בכפילה לגון המושלך בכפל שכפל דכריו ואמר קני על מנת להקנות: **לישנא בתרא דרבא.** ואפילו אמר והן לפניך אסור: **הנודר עלך השותפין** מפרש בגמרא כל מידי דמיתאכל נפת מיקרי תבשיל: **מותר בקבר.** שנתאכל בלא פת: **בבריצה טורטוטא** ובריעת הרמוצה. מפרש בגמרא: **מעשה רתחתה.** דבר הנרתח והנעמר בקדרה: **בכל המתבשל בקדרה.** אפי' אינו נעמר בה: **גמ'** ויבשלו (את) הפסח. בדברי הימים כתיב: **האם מתבשל נדר.** וכיון דרך הוא כמו מים בעלמא לא מיקרי תבשיל: **דמתאכל ביה ריפתא.** שמוציא בו הפת ואוכלין אותו: **והתניא.** בגיחותא ומייתי ריאיה מהיטריות דקות שהחולין אוכלין בהן פתן: **הא ברכיכי.** עוכים: **באשוני.** קשים: בגוויה דקרא. הרך שבתוכו הוא טוב: **לוליבא דקרא בסילקא.** דבר רך קרי לוליבא שמלגלג ומצמיח טוב לתת לאוכו בסילקא: **לוליבא דכיתנא.** ניתנין אותו כמים עד שמלגלג ועשה רך ואחר כך נותנין אותו בכותחא: **אסור לאמרו בפני ע"ה.** שלעניו על דברייו שדברים אלו אפילו הבנים יודעות אותן:

עין משפט נר מצוה

א א מי' ס"ט מהלכות נדרים הלכה ח סמג לאוין רמב טור שו"ע יו"ד סי' רז סעיף ח:
[ב מי' שם הלי ז טור שם:]
ב ג מי' שם הלכה ז טור ש"ע שם סעיף כ:
ג ד מי' שם הלכה ח [יג] טוש"ע שם סעיף ח:

תוספות

הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק. שלוק שאין מבושל יותר: **קונם תבשיל שאני טועם אסור במעשה קדרה רך.** מפרש בגמרא כל מידי שטחנין בו פת לצרות קרוי תבשיל ומותר בעבה שאינו נאכל עם פת ול"ע למאי שני למיתני ענין אחר מרישא לפלוג בטלר מן התבשיל בלא שאומר שאני טועם ובשאר בני אדם ובשלוק אלא לא היה תופס מידום [בהאי] דמבושל לא משמע בשום ייתור לגי ובשלוק: [טורמוטא והרמולה]. מפרש בגמ': **רבי יאשיה אוסר בצלי ואע"פ שאין ראיה לדבר** זכר לדבר. ולכך לא הוי ראיה דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: **והא** מן תבשיל נדר. ולכך לא הוי מבשיל כיון שאוכל רק כמיס בעלמא: **בהיטריות.** פירוש קרישמי: [איני] וכי קרי מוכים לחולים וכו': **ברכיכי.** מועילים לחולים: **באשוני.** פירוש קשות הם רעות לחולה שאינן מבושלות ולרך: **בקרא גופיה.** פירוש חילון שבקלא קשה הוא וכא לחולה: בגוויה. רך שבתוכו יפה לחולה: **לוליבא דקרא.** כל דבר שהוא [כך] קרי לוליבא: בכותחא. טוב ליתן בכותחא: **ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ.** שמלעיגים עליו ואומרין שאנו קונבים מילי דחולה ואיתילולא בהם"ם ובקונבו' פירש שאסור ללמוד לסם שום מקנה ולא נרלה: **מאן חולין.** דקתני לעיל שהחולין אוכלין כו': **רבנן.** שמתון שעמלים בתורה הם מלגים אכל לחולין ממש לא מעלי: **רבא לטעמיה.** דדרבן אוקרו חולים:

מסורת הש"ס

(א) [גליל ל: וש"נ], (ב) [פסחים ג. וש"נ], (ג) [תוספתא פ"ג], (ד) [מנחות נט:], (ה) ר"ה נח. ע"ש, (ו) [נ: נא.], (ז) ר"ל והרמב"ן.

תורה אור השלם

ו. וְיִבְשְׁלוּ הַפֶּסַח בָּאֵשׁ כַּמִּשְׁפָּט וְהַקָּדָשִׁים בִּשְׁלוּ בַּסִּירוֹת וּבַדּוּדִים וּבַצְּלָחוֹת וַיָּרִיצוּ לְכָל בְּנֵי הָעָם:
דברי הימים ב לה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הנודר וד"ה שלוק הד"מ:

גליון הש"ם

גמ' שנאמר ויבשלו (את) הפסח. קשה לי אמאי לא מייתי מקרא בתורה כפ' ראה גבי פסח וכשלת ואכלת וי"ל: שם ותנא דילן סבר בנדרים. לעיל דף ל ע"ב. ולקמן דף נא ענ: בהדר"ן דיה ולענין הלכה וכו' דאי תפ"ב. עיין תוס' קידושין שם ובדף כו ע"ב ד"ה אלא מאי לדמי:

מוסף רש"י

הנודר מן המבושל. מבושל שאינו מי ולא מבושל, כמאכל בן דניאלי, צלי. כאש, שלוק. שנתבשל הרבה כדאמרינן (חולין קי.) גבי כבד מבושלת אוסרת ואינה נאסרת, כלומר שיש בה דם הרבה ומולגת דם עדיין ואינה נולעת, דערודה לפלוט, שלוקה אוסרת ונאסרת, כלומר כשמתבשלה יותר מדאי פלטה כל דמה ומחברת ונולעת מהדם, אלמא שלוק הוא מבושל הרבה (ראמ"ה בשמו). ממעשה רתחתה. כל דבר שנמות לתוך הקדרה ולמעט בשר וביצה בו שיולא ממנה שלם (ראיי בשמו). בהיטריות רכות. שהמבשל רך (ראמ"ה בשמו). אסיא. רופא (פסחים קיג. דף פה.). הא ברכיכי הא באשוני. דרכיכי קשים לחולה, אשוני יפות שעושין מהם תבשיל רך (ראמ"ה בשמו).

פירוש הרא"ש

[שיין לעמוד שלפניו]
הלין נבפסין לאיסת קנה. אימת יקנה כי כריה לכי הוי לורפא מרכבן נאותה שעה בכר הדר פודר לא היה מועיל אם היה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com